

Список використаних джерел

1. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова та ін.]; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС ; Освіта України, 2017. 320 с.
2. Кельман М. С., Мурашин О. Г. Загальна теорія держави і права : підручник. Київ : Кондор, 2006. 477 с.
3. Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести : підручник. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : Юрінком Інтер. 2019. 584 с.
4. Серих О. В. Причини й умови правопорушень як предмет дослідження доктринальної деліктології. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 6. С. 25–28.
5. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

Слободян Ольга Сергіївна,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник: старший викладач
кафедри теорії держави
та права Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук **Харченко Н. П.**

ВЧЕННЯ ПРО ФОРМИ ДЕРЖАВИ ЯК НАПРЯМ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ КУРСАНТІВ ЗВО МВС УКРАЇНИ

Форма держави є важливою загальнотеоретичною юридичною категорією, яка характеризує результат складного політико-правового процесу взаємодії суспільства й держави. Розкриття особливостей організації та здійснення державної влади, територіальної будови та взаємозв'язку територіальних одиниць між собою та державою в цілому, а також способів, методів та принципів реалізації державної влади дозволяє не лише констатувати стан демократичності, справедливості, законності у державі, а й розкрити напрями розвитку тієї чи іншої країни та суспільства.

Розкриття форми держави відіграє надзвичайно важливу пізнавальну роль у характеристиці будь-якої держави, адже особливості територіального устрою, державно-правового режиму та правління зумовлені національним складом населення, територіальними розмірами країни, геополітичним і географічним розташуванням, історичними, культурними та правовими традиціями народу тощо. Формування та становлення форми держави відбувалося протягом тривалого часу, а також у різні історичні епохи. Здавалось би до чого, яким чином впливає форма держави на систему правового виховання та рівень правової культури суспільства, однак вивчення форми держави конкретних країн, генезису ставлення конкретної форми держави протягом сторіч, дозволяє констатувати про певні ментальні цінності того чи іншого народу. Навіть сьогодні ми бачимо, що протягом тривалого часу Російська Федерація проводить агресивні, військові дії щодо незалежної та суверенної країни – України, порушуючи загальноприйняті стандарти ведення війни та всупереч закріплених норм Будапештським меморандумом.

Форми правління ніколи не були та не залишаються константними. Під впливом різних факторів (політичних, економічних, ідеологічних) вони завжди змінювались та еволюціонували, постійно змінювались також й уявлення про них. Дослідження феномену держави завжди було пов'язане із численними протиріччями щодо його поняття, змісту, форми тощо, однак цей напрям у сучасній загальній теорії держави не тільки не втратив своєї актуальності та цінності, але й потребує подальшої розробки та аналізу.

Стародавні філософи цікавились формами державного правління з точки зору пошуку оптимальних моделей політико-правової організації суспільного життя. Вони досить поглиблено розглядали різноманітні форми державного правління, зокрема їхню структуру державного механізму та розподіл повноважень між окремими органами державної влади. Кожен з них звертав увагу на різні фактори. Так, Протагор акцентував увагу на принципи державної влади, правомірність та справедливість різних форм правління держави [1, с. 178]. Сократ же ж навпаки зосереджував свою увагу саме на моральних засадах здійснення державної влади, правилах добору на державні посади, а також на ролі правильного виховання, освіти та законів у процесі здійснення державного правління [2, с. 181]. Ці філософські витоки сприяли сучасному баченню важливого принципу

державної діяльності: особа має право займати державну посаду, якщо у неї є наявні здібності до керування кимось, тобто мають бути у неї лідерські здібності. Ця людина повинна також бути освіченою, тому що як людина, яка не має спеціалізованої освіти може керувати будь якою гілкою влади? Такий посадовець не буде професіоналом у своїй роботі та не зможе якісно виконувати покладені на нього функції та обов'язки. Більш того, головним на що в першу чергу потрібно звертати увагу – це особисті якості осіб, які керують державою.

Республіканська форма правління стала оптимальним варіантом форми правління держави, тому що є розподіл влади з метою недопущення її узурпації, а також саме ця форма державного правління можлива лише з демократичним політичним режимом. Демократія – політичний режим, за якого єдиним легітимним джерелом влади в державі визнається її народ. При цьому управління державою здійснюється народом, безпосередньо (пряма демократія), або через обраних представників (представницька демократія) [3, с. 240]. Демократія неможлива без постійного правового виховання як населення держави, так і представників державної влади.

Отже, дослідження загальнотеоретичних засад інституту форми держави сприяє розумінню переваг держави, розвиток якої базується на принципах законності та демократичності, а також необхідності широкого залучення громадян до формування та організації діяльності державних органів, взаємної відповідальності особи та держави шляхом точного і неухильного дотримання та виконання норм права всіма громадянами, державними органами та іншими суб'єктами права в умовах постійного удосконалення правового виховання представників органів державної влади, а також суспільства в цілому.

Список використаних джерел

1. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, 2017. 318 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. Київ : Алерта ; КНТ ; ЦУЛ, 2016. 526 с.
3. Актуальні проблеми теорії держави і права : навч. посіб. / за ред. С. М. Тимченко, С. К. Бостан, С. М. Легуша та ін. Київ : КНТ, 2015. 288 с.